

2022 – DOSARELE PATRIMONIULUI (CIV): religie a iubirii?
- DOAMNE, fă-mă un instrument al păcii TALE! - ei nu au murit,
ci doar s-au dus înainte?- concivitate, concivility, concivitas! - Ce?

2022

Jean Calvin
1564
1509

**Vreți ca Domnul să mă găsească lenevind
Ce? când va veni?**

Dosarele patrimoniului (CIV)

Anul rugăciunii și sfinților isihăști

Doamne, fă-mă un instrument al păcii Tale să duc iubire acolo unde există ură

Cel care iartă, acela va fi iertat ...

să transforme creștinismul ... într-o religie a iubirii!

preot
biserica reformată

Varró Sándor

1564 1786

Istoria unei epoci nu este anonimă!

concivitate

adevăruL este că ei nu au murit, ci doar s-au dus înainte ...

Istoricul elvețian și jurnalistul Herbert Lüthy (1918-2002) scria: „Istoria unei epoci nu este anonimă. Ea ne este cunoscută ca întâmplare reală numai în măsura în care smulgem persoanele care acționează în ea din anonimatul lor, le individualizăm și le identificăm (...) Datele și faptele nu înseamnă în realitate nimic, dacă nu ne putem face absolut nicio imagine despre conștiința agenților umani”. Secțiunea rezervată cultului reformat - din cimitirul municipal sibian - , este situată la capătul aleii principale, în fața cimitirului evreiesc (ce ascunde un patrimoniu valoros, - puțin pus în valoare, de comunitatea evreiască - vizibil după gardul de plasă înalt). Chiar dacă nu este marcat distinct, cimitirul reformat reflectă mărimea comunității maghiare sibiene în ultimul secol. Analizând populația de religie reformată, aceasta a cunoscut o scădere evidentă de la 4.255 (în 1918), la circa 1.052 de locuitori (în 2011); populația de etnie maghiară a scăzut – între 1918-2011 - la 2.169 locuitori. Odată cu emiterea „Edictului de toleranță” (la 8 noiembrie 1781, de Iosif al II-lea), raporturile confesionale din Transilvania s-au schimbat, suveranul dorind „să transforme creștinismul, pentru toate confesiunile, care se dușmăneau până acum, într-o religie a iubirii”. Termenul de „concivitate nu există explicit în dicționarul explicativ român, fiind asimilat cu noțiunea de „colectivitate” („collectivité”) grup de oameni care trăiesc și muncesc în comun. O explicație fluentă o oferă internetul, „concivility” fiind interpretat și ca o traducere din latinescul

„concivitas”. Cronica lui Emil Sigerus asigură câteva repere cronologice cunoscute despre biserica reformată și integrarea maghiarilor, în comunitatea sibiană. În 12 decembrie 1781, primii etnici străini primesc dreptul de cetățean al orașului; în 1783, comunitatea reformată obține aprobarea de a cumpăra un teren în interiorul cetății. Pe terenul cumpărat în 1784 (cu suma de 40.000 florini) - pe care erau construite casele Filtsch și Habermann -, au fost dăruite cele două imobile, pentru a se construi actuala biserică reformată de meșterul Samuel Krempels și dulgherul Johannes Schneider. Mișcarea reformată calvină (din sec. al XVI-lea) a separat comunitatea care a adoptat învățăturile preotului francez Jean Calvin, de biserica romano-catolică. Calvin (1509-1564) a recunoscut două taine (sacramente): Botezul și Împărtășania, respingând dogma prezenței reale a „trupului și sângelui Domnului” în împărtășanie, instituția episcopatului, invocarea sfinților, nefiind de acord cu închinarea și slujirea la chip cioplit, icoane și statui, cu îmbogățirea clerului, etc. Bisericile reformate nu au hramuri, sunt relativ austere, zugrăvite și împodobite simplu. Transilvania - cucerită de otomani, după bătălia de la Mohacs (1526) – a devenit autonomă, principele Ioan Sigismund recunoscând oficial biserica reformată (în 1564).

Calvinismul a fost îmbrățișat de majoritatea populației din Scoția, Olanda, Germania de nord, Elveția, Ungaria și Polonia. Mulți din cei care au participat la colonizarea Noului Amsterdam (New York) și New England au fost calviniști; chiar Africa de Sud a fost fondată (la înc. sec. XVII) de calviniștii olandezi. Cu timpul, calvinismul a devenit religie semnificativă în Africa și majoritară în Africa de Sud, Sierra Leone, dar și în comunitățile afro-americane din SUA. La finalul vieții, Calvin și-a respectat propria doctrină, insistând să muncească și spunându-le tuturor: „Ce? Vreți ca Domnul să mă găsească lenevind când va veni?”. Conform dorinței, a fost înmormântat într-un mormânt simplu, anonim, în Geneva.

Lista pastorilor - care au fost aleși de credincioși - pentru a predica în biserica reformată din Sibiu, este expusă pe o placă la intrarea în biserică: Málnási László (1760-1785), Benkö Ferenc (1785-1790), Pápai István (1790-1801), Szatmári Sámuel (1801-1805), Jakab György (1806-1809), Keresztes István (1809-1816), Kiss Zsigond (1816-1837), Iszák Elek (1837-1855), Dr. Salamon József (1855-1860), Bodrogi Sámuel (1856-1884), Nagy Zsigmond h.lp. (1884-1885), Nagy József (1885-1922), Papp József (1922-1939), Farkas Károly (1940-1948), Nagy Gyula (1949-1962), Kölönte Tibor (1963-1975), Vásárhelyi József (1975-1993), Molnár A. Levente (1993-2000), Gáll Sándor h.lp. (2000-2002), Varró Sándor (2002 -prezent).

În albumul cronică a patrimoniului religios al Sibiului (2021), preotul Bisericii reformate Varró Sándor, scria: «Viața de după moarte. Mulți dintre semenii noștri trăiesc după dictonul: Viii cu viii și morții cu morții. Și cu trecerea timpului mormintele celor dragi sunt vizitate tot mai rar în cimitir: acesta se umple de rudeni și prieteni doar de Ziua Morților. Deși viii și morții au mult mai multe în comun decât și-ar imagina cineva: adevărul din epitaful de pe Cripta Capucinilor de la Biserica Santa Maria din Roma rămâne universal valabil: „Și noi am fost cândva ca voi, și voi veți fi cândva ca noi!”.

În cimitirul din valea Cedron, de lângă Ierusalim, am fost surprins să constat că aproape pe fiecare mormânt se aflau pietre mici. Când l-am întrebat pe ghidul turistic, cum se explică acest lucru, răspunsul lui a fost surprinzător: fiecare vizitator al mormântului lasă o piatră pe mormânt.

În acest fel - spune tradiția -, sufletul mortului, care din când în când se reîntoarce la mormânt, poate vedea câți l-au vizitat. Mă întreb: oare recunoștința noastră față de cei care așteaptă zorii învierii trebuie să se limiteze doar la o pietricică, o floare sau o lumânare? Nu merită ei mai mult? Nu merită să apreciem și să admirăm realizările lor în artă, literatură, în știință, în construcții, vindecarea trupului și a sufletului? Realizări în care și-au pus sufletul, și-au investit timpul, energia și creativitatea extraordinară? Realizări pe care de cele mai multe ori nu le-au făcut pentru ei înșiși, ci pentru semenii lor, pentru satele și orașele în care s-au afirmat ca oameni, specialiști și mulți dintre ei ca și buni creștini. Prin ei lumea a devenit mai bună, mai frumoasă, un loc în care să ne simțim acasă. Exemplul lor trebuie să ne inspire pentru a deveni la rândul nostru, o binecuvântare pentru cei din jur. Rugăciunea lui Francisc de Assisi este un frumos îndemn în acest sens: „Doamne, fă-mă un instrument al păcii Tale,/ să duc iubire acolo unde există ură,/ să duc spiritul iertării acolo unde există discordie,/ să duc armonie acolo unde există neînțelegeri,/ să duc credință acolo unde există îndoieli,/ să duc bucurie acolo unde sălășluiește tristețea/ Doamne, dăruiește-mi să consolez eu, în loc ca alții să mă consoleze pe mine,/ să-i înțeleg pe ceilalți, în loc să tânjesc ca alții să mă înțeleagă pe mine,/ să dăruiesc eu dragoste, în loc ca alții să mă iubească pe mine. / Căci cel care uită de sine, acela se va regăsi,/ Cel care iartă, acela va fi iertat,/ Cel care moare, se va trezi la viață veșnică! Amin”. Să apreciem și să cinstim cum se cuvine pe cei care s-au dăruit pentru semenii lor și au lăsat ca și moștenire valori impresionante. Aceste valori nu trebuie uitate, ci mai degrabă integrate în personalitatea noastră și memoria noastră colectivă. Fiecare națiune, și fiecare naționalitate are astfel de eroi. În Sibiu, români, sași și maghiari, dar și alte naționalități și-au adus aportul la dezvoltarea și prosperitatea urbei. Ampretele realizărilor lor se pot vedea la tot pasul. Putem spune că ei trăiesc prin ceea ce au făcut, au realizat pentru noi. Dar adevărul este că ei nu au murit, ci doar s-au dus înainte. Varró Sándor, preotul Bisericii Reformate Sibiu».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2022-dosarele-patrimoniului-civ-religie-a-iubirii-doamne-fa-ma-un-instrument-al-pacii-tale-ei-nu-au-murit-ci-doar-s-au-dus-inainte-concivitate-concivility-concivitas-ce-164049.html>

tribuna.ro/stiri/cultura/2022-dosarele-patrimoniului-civ-religie-a-iubirii-doamne-fa-ma-un-instrument-al-pacii-tale-ei-nu-au-murit-ci-doar-s-au-dus-inainte-concivitate-c...

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

În sprijinul comunității de afaceri **Festivalul Grădinilor, 6 - 8 mai 2022**
Sibiu, Turnișor, Șos. Alba Iulia, Nr. 77a
(Zacaria Imperial Industrial Park)

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2022 Dosarele patrimoniului (CIV): religie a iubirii? - DOAMNE, fă-mă un instrument al păcii TALE! - ei nu au murit, ci doar s-au dus înainte?- concivitate, concivility, concivitas! - Ce?

Marius HALMAGHI 20.04.2022 22:58 545 vizualizari 0 comentarii

În: Tribuna, 20 aprilie 2022